UiO : **Senter for medisinsk etikk**
Det medisinske fakultet

Innføring i medisinsk og helsefaglig etikk

(MED3050, SME4110, EVU)

Sted: Universitetet i Oslo (nærmere angivelse kommer)

I: Hva er etikk? Profesjonsetikk, rolleforståelse og dydsetikk

Mandag 29. januar 2018

09:15 – 09:30 Velkommen og introduksjon v/Per Nortvedt

09:30 – 10:15 F: Hva er etikk? Noen grunnbegreper v/Per Nortvedt og Jan Helge Solbakk.

10:15 – 10:30 Pause

10:30 – 12:00 F: Introduksjon til dydsetikk. Hva kjennetegner den gode helsearbeider? v/Per Nortvedt og Jan Helge Solbakk (inkl. pause)

12:00 – 12:45 Lunsjpause

12:45 – 14:10 S: Bør helsepersonell ha reservasjonsrett ved etisk omstridt behandling? v/Morten Magelssen. (inkl. gruppearbeid)

14:10 – 14:30 Pause

14:30 – 15:30 S: Når medisinen går i umoralens tjeneste – og profesjonsetikken bryter sammen. v/Per Nortvedt

I: Hva er etikk? Profesjonsetikk, rolleforståelse og dydsetikk (forts).

Tirsdag 30. januar 2018

09:15 – 10:00 F: Empati, moralsk persepsjon og fortolkning i helsetjenesten. Hva ser vi og hva overser vi? v/Reidar Pedersen og Per Nortvedt.

10:00 – 10:15 Pause

10:15 – 11:00 S: Empati i utdanning og praksis. Hva styrer de profesjonelles oppmerksomhet og fortolkning? v/Reidar Pedersen og Per Nortvedt (inkl. gruppearbeid).

11:00 – 11:15 Pause

II: Noen sentrale teorier for helseetikken

11:15 – 12:00 F: Introduksjon til pliktetikk, konsekvensetikk og fireprinsippetikk 1 v/Jan Helge Solbakk

12:00 – 12:45 Lunsjpause

12:45 – 13:30 F: Introduksjon til pliktetikk, konsekvensetikk og fireprinsippetikk 2 v/Jan Helge Solbakk. Kort plenumssamtale ledet av Morten Magelssen

13:30 – 13:45 Pause

13:45 – 14:15 F: Selvbestemmelsens grenser: Kort introduksjon til politisk liberalisme og kommunitarisme. v/Jan Helge Solbakk

14:15 – 15:15 S: Hvordan kan teoriene kaste lys over aktuelle problemer i helseetikken? v/ Morten Magelssen. Plenumssamtale med eksempler som: fosterdiagnostikk; religiøs og kulturell uenighet om livsforlengende behandling; hvem definerer "livskvalitet"?

III: Diskursetikk og kasuistikk

Onsdag 31. januar 2018

09:15 – 10:00 F: Etiske teorier som redskap for gode beslutninger. Introduksjon til diskursetikk og kasuistikk. v/Reidar Pedersen.

10:00 – 10:15 Pause

10:15 – 10:30 Orientering om eksamen

10:30 – 11:30 F: Etiske dilemmaer i pasientinformasjon og beslutningsprosesser v/Reidun Førde

11:30 – 12:15 Lunsjpause

12:30 – 13:30 S: Etiske dilemmaer i pasientinformasjon og beslutningsprosesser: Plenumsdiskusjon med kasuistikker v/Reidun Førde

13:30 – 13:45 Pause

IV: Hvordan argumentere om helseetiske dilemma i det offentlige rom? Aktiv dødshjelp som eksempel

13:45 – 14:20 S: Sentrale begreper og distinksjoner i debatten om aktiv dødshjelp. Kort gruppearbeid om aktiv dødshjelp-debatten. v/Morten Magelssen.

14:20 – 15:45 S: Bør leger kunne utføre aktiv dødshjelp? Debatt og plenumssamtale. v/Ole Martin Moen (filosof, UiO) og Morten Magelssen

V: Begrepenes etikk og helsetjenestens grenser: Sykdom, helse og teknologi

Mandag 5. februar 2018

09:15 – 10:00 Sykdomsbegrepets etikk: Om hva vi oppfatter som og behandler som sykdom er nært knyttet til konkrete moralske dilemma og etiske utfordringer. v/Bjørn Hofmann

10:00 – 10:15 Pause

10:15 – 11:00 Hva er sykdom? Hvilke normer og verdier er involvert? Hvilken moralsk fordring ligger i sykdom? v/Bjørn Hofmann

11:00 – 12:00 Diagnosesystemenes etikk. v/Bjørn Hofmann

12:00 – 12:45 Lunsjpause

12:45 – 14:45 Bioteknologiens etikk (v/Bjørn Hofmann):

- Om hvordan bioteknologiens muligheter utfordrer oss moralsk (hva skal vi gjøre)
- Om hvordan bioteknologien utfordrer oss etisk (hvordan skal vi tenke og regulere den)
- Om argumentasjonsformer og tanketendenser (bias) i diskusjoner om bioteknolologi

VI: Rettferdige prioriteringer hjemme og ute

Tirsdag 6. februar 2018

09:15 – 10:45 S: Hva er rettferdighet i helsetjenesten? Kasuistikker om prioritering. Belyses av teorier fra kurset og plenumssamtale. v/ Per Nortvedt og Morten Magelssen

10:45 – 11:05 Pause

11:05 – 11:50 F: Perspektiver på global (u)rettferdighet i helse. Ulike etiske perspektiver. v/Per Nortvedt og Jan Helge Solbakk

11:50 – 12:30 Lunsjpause

12:30 – 15:00 S: Deling av godene av medisinsk og teknologisk forskning og utvikling mellom rik og fattig ("Fair benefit sharing"). v /Jan Helge Solbakk og Per Nortvedt

15:00 – 15:30 Oppsummering og evaluering av kursdagene.